

ДО ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено сучасним трансформаціям державного управління системою професійної освіти в Україні .

Ключові слова : державне управління , професійна освіта , державно - громадська модель управління .

На кожному етапі розвитку суспільства і самої системи освіти постійно виникають , вирішуються і знову виникають суперечності між поточними і перспективними потребами суспільства . Національна система освіти вимагає постійного вдосконалення , пошуку ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг , апробації та впровадження інноваційних педагогічних систем , реального забезпечення рівного доступу всіх її громадян до якісної освіти , можливостей і свободи вибору в освіті , модернізації змісту освіти і організації її адекватно світовим тенденціям і вимогам ринку праці , забезпечення безперервності освіти та навчання протягом усього життя , розвитку державно - громадської моделі управління ». Така модель повинна враховувати регіональні особливості , тенденції до зростання автономії навчальних закладів , конкурентоспроможності освітніх послуг . Нова модель системи управління сферою освіти має бути відкритою і демократичною . У ній передбачається забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки , внаслідок чого змінюються навантаження , функції , структура і стиль центрального та регіонального управління освітою [4]. Заслуговує на увагу те , що розглядаючи цілі професійної освіти (соціологія , економіка) з позиції задоволення потреб держави в висококваліфікованих кадрах , орієнтуючись на економічний ефект від їх роботи , автор в якості критерію ефективності управління професійною освітою вважає ефективність роботи та сталість кадрів на виробництві . Але при цьому в якості цілі управління пропонує розглядати оптимізацію реалізації особистісних та соціальних інтересів , в контексті розуміння психологічною наукою під ціллю управління системою освіти - особистість , а в якості головного критерію ефективності - задоволення її інтересів . Таким чином система управління повинна орієнтуватися на створення умов для професійного становлення особистості з урахуванням реальної соціально - економічної ситуації , яка складається в суспільстві [2]. Слід зазначити , що в сучасних умовах необхідна така організація функціонування освіти , при якій сфера освіти є базовою галуззю економіки країни , прямим донором бюджету та основою національного розвитку . В найбільш динамічно розвинутих країнах сьогодні освіта є ключової продуктивною силою суспільства , чисто виробничою , а не витратною сферою , освіта привертає всередину себе дуже значні фінансові ресурси . [1] В цьому контексті професійну освіту можна розглядати як ресурс , який « може бути ефективно реалізований та “ конвертований ” в адекватний рівень доходів і статусу , а придбання освітніх послуг – як інвестиції в людину ... об’єднує ті види діяльності , які забезпечують отримання громадянами професії відповідно до їхніх покликань , інтересів і здібностей , а також перепідготовку , підвищення професійної кваліфікації та здобуття наукової кваліфікації ». [3, с.226] Узагальнюючи сучасні нароби науковців , до особливостей управління системою професійної освіти можна віднести :

високий пріоритет професійної освіти на всіх рівнях і проведення активної освітньої політики на загальнодержавному , міжнародному та глобальному рівнях ;

принцип системності в управлінні освітою на всіх рівнях – міждержавному , загальнодержавному , регіональному , муніципальному , а також на рівні конкретних закладів професійної освіти ;

необхідність залучення різноманітних соціальних інститутів , зокрема підприємств , до вирішення проблем професійної освіти ;

розвиток та реалізація принципу автономії професійних закладів освіти , децентралізація управління професійною освітою з чітким визначенням повноважень і відповідальності між відповідними рівнями ;

держава повинно виступати в якості замовника та споживача освітніх послуг ;

чітка фіксація вимог до якості професійної освіти і відповідним моніторингом за її дотриманням ;

розвиток конкуренції на ринку освітніх послуг , але за рахунок розвитку нових економічних механізмів в сфері професійної освіти . Отже , професійна освіта потребує взаємодії освіти , суспільства та виробництва як цілісної системи в русі ідеї безперервності освіти . Державне управління системою професійної підготовки поступово трансформується у відносини між органами управління освітою та навчальними закладами щодо професійної підготовки кадрів на конкурентних засадах з відповідними договорами щодо надання освітніх послуг .

ЛІТЕРАТУРА : 1. Балаева О.Н. Управление организациями сферы услуг : учеб пособие /о.Н.Балаева , М.Д.Предводителя - М.: Изд .дом Гос . Ун -та -Высшей школы экономики , 2010. - 155 с.

2. Зыков В.В. Социальный институт профессионального образования и регион [Текст]: Монография : в 2-х ч. Часть 1/ В.В.Зыков - Тюмень : Изд -во Тюменського гос .ун -та , 2001.- 220 с. 3. Матвіїшин Є. Інвестування в освіту як засіб підтримки інноваційної конкурентоспроможності регіону / Є.Матвіїшин // Ефективність державного управління : зб .наук .праць . - 2011. - Вип .27. - С.225-234. 4. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002 // Вища освіта . Нормативно -правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III -I рівнів акредитації : у 2 кн . / [М. І. Панов , Ю. П. Битяк , Г. С. Гончарова та ін .] ; за ред . М. І. Панова . – Х. : Право , 2006. – С.62-71.